

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2024/375
Toplantı Tarihi/Sayısı : 4.7.2024/43
Karar Numarası : 2024/652
Başvuran : B. T.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın gözetiminde tutulduğu süreçte kötü muameleye maruz kaldığı ve temel hak ve hürriyetlerinin ihlal edildiği iddialarıyla tazminat talebine ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, 13/12/2017 ve 25/12/2017 tarihleri arasında gözetiminde tutulduğu süre zarfında Siirt Emniyet Müdürlüğünde görevli polis memurları tarafından kötü muameleye maruz bırakıldığını; kendisinin ceza infaz kurumunda bulunan aile fertleri üzerinden şantaj yapılarak tehdit edildiğini; psikolojik şiddete, küfür ve hakarete maruz bırakıldığını, hayatını kaybetmiş olan yakınlarının ve arkadaşlarının naaş fotoğraflarının teşhir edildiğini; bu muameleyi yapan polis memurlarından 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun ilgili hükümleri gereğince şikayetçi olduğunu; öte yandan savunma hakkını kullanması için görevlendirilen avukatın, sorgulanma aşamasında fiili olarak yanında bulunmadığını; yargılama aşamasında ise avukatın kendisini yeterince savunmadığını ve hapis cezası ile cezalandırılmasına sebebiyet verdiğini; dolayısıyla görevli avukat tarafından görevi kötüye kullanma ve evrakta sahtecilik suçlarının işlendiğini; bu konuda yargı mercilerine başvurduğunu fakat iddialarının soyut nitelikte olmasından dolayı başvurusunun reddedildiğini iddia etmekte; adil yargılanma hakkının, kişi dokunulmazlığı hakkının, kişi hürriyeti ve güvenliğinin, özel hayatın gizliliğinin ihlal edildiğinin, görevli avukatın siyasi görüş temelinde ayrımcılık yaparak görevini kötüye kullandığının ve evrakta sahtecilik suçunu işlediğinin tespit edilerek ulusal ve uluslararası mevzuat hükümleri kapsamında 13.000.000 TL tazminata hükmedilmesini talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı yetkisi" başlıklı 9'uncu maddesi şöyledir:

"Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır."

4. Anayasa'nın "Mahkemelerin bağımsızlığı" başlıklı 138'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Hakimler görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz."

5. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"; g) "Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"; ... i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek ..."

6. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(...)

(4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasa'nın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.

(...)

(9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir."

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar" başlıklı 40'inci maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hakimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasa'nın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz."

8. Mezkûr Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, ... yönlerinden incelenir."

9. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

(2) *Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."*

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

12. Bununla birlikte başvuru, ilgili avukata ve kamu görevlilerine yönelik şikayetleri hakkında yargı mercileri tarafından yapılan tahkikatlarda söz konusu iddiaların yerinde bulunmadığı ve başvuranın yaptığı itirazların reddedildiği ve ayrımcı uygulamalara maruz kaldığı iddiasıyla mağduriyetlerinin tespiti ve tazminat talebine ilişkindir.

13. 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 58'inci maddesinde avukatlar hakkında soruşturmanın Adalet Bakanlığının vereceği izin üzerine, suçun işlendiği yer Cumhuriyet savcısı tarafından yapılacağı hüküm altına alınmakta; Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Kanunu Yönetmeliği'nin 63 ila 72'nci maddelerinde ise avukatlarla ilgili disiplin işlemlerinde uygulanacak usul düzenlenmektedir.

14. Başvuru dilekçesi ve eklerinin incelenmesinde Siirt Cumhuriyet Başsavcılığın 2023/... karar numaralı kararında; başvuranın Siirt Emniyet Müdürlüğünde görevli polis memurları tarafından kötü muameleyle maruz kaldığı; görevli avukatın Savcılık ve sorgulanma süreçlerinde fiili olarak yanında bulunmadığı ve tutanaklardaki imzanın avukata ait olmadığı iddialarının soyut nitelikte olması nedeniyle takibi gerekli suç ve suçlu bulunmadığı ve kamu adına soruşturma yapılmasına yer olmadığı kararının verildiği; başvuranın 2023/... karar numaralı karara karşı itiraz kanun yolunu izleyerek Siirt Sulh Ceza Hakimliğine yaptığı itiraza istinaden verilen kararda ise şüpheliler hakkında soruşturmaya yer olmadığı ve başvuranın itirazının ret edilmesi yönünde karar verildiği tespit edilmiştir.

15. Anayasa'nın 9'uncu ve 138'inci maddelerinde; yargı yetkisinin münhasıran mahkemelerin uhdesinde olduğu ve bu yetkinin kullanılmasında hiçbir organ, makam, merci veya kişinin mahkemelere emir ve talimat veremeyeceği; tavsiye ve telkinde bulunamayacağı hükme bağlanmıştır.

16. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 17'nci maddesinde, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olamayacağı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesinde ise yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler ile yargı organlarında görülmekte olan uyuşmazlıkların Kurumun görev alanına girmeyeceği düzenlenmiştir.

17. Başvuranın talebi yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde, talebin yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin olduğu, yargılama yapma görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğu, 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'ıncı maddesi gereği başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu sebeple kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

4/7/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Aışan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye